

Nr. 15 (755)

Teisipäeval, 7. mail 1974

XXVI AASTAKÄIK

RAHU KOGU MAAILMA LASTELE...

On juba palju möödas ajast, mil viibisin Moskvas ülemaailmsel rahujõudude kongressil. Kongress ise ja ka teemad, mida seal käsitleti, on aga sellised, millest võib kirjutada veel kaua tagantjärele. Nii arvangi, et alljärgnev ei ole hiljaks jäänud.

Kongressi jooksul said mulle lähedasteks paljude teiste rahvaste ja inimeste saatused ning probleemid. Oma väikeses Eestis ei oska tihti näha oma ninaotsast kaugemale. Meie ei tea sageli, et on palju kolossaalseid hädasid, igapäevaseid küllalisi miljonitele. Oigemini, me teame seda: kuuleme raadiost, loeme lehtedest, kuid sageli jätab see meid ükskõikseks. Hoopis teine asi on näha, kuidas kõnetooli tuleb inimene, ja kuulata, kuidas ta räägib peaaegu oma isiklikust traagikast. Selliseid sõnavõtte tuli aga kuulata väga palju (kusagil paarisaja ringis). Ja lõpuks, kõiki neid muresid kuulates tekkis masendustunne, mis pole vist siiani üle läinud. Seda kõike ei suuda ma muidugi siinkohal edasi anda.

Me räägime, et maailmas ei

tohi inimesed surra, sõja läbi hukkuda. Kas aga teate, kui paljudel inimestel ei ole rahu ajalgi õigust elule? Venetsueelas sureb 50% lastest enne 14. eluaastat. Nigeerias on üks arst 100 000 elaniku kohta. On palju vanglaid paljudes maades, kus surevad naised ja lapsed... Püüdke ette kujutada, kuidas võib rääkida Lõuna-Vietnami esindaja oma maa laste saatusest, kes saatsid aastaid mööda vanglas... Ja nii saabki selgeks, et mitte kõigile ei paista päike nii heledalt kui meile.

Meile näidatakse filme sõjast, loeme raamatuid sõjast. Tihti otsime neist põnevust ja isegi romantikat. Mis sõda tegelikult on, me ei tea.

Rahujõud maailmas on suured ja võimsad. Kuid võimas on ka relvavõimetus ja tohutud kulutused võidurelvastumisele.

Me teame, et üliõpilased üle kogu maailma on rahupooldajad. Organiseeritakse demonstratsioone. Olen rääkinud paljude NSV Liidu kõrgemate koolide tudengitega ja kuulnud, et kõikjal tegutsevad rahufondi komiteed. Ka TRÜ-s on selline

organisatsioon loodud. TPI-s aga mitte. Ma ei räägi seda sellepärast, nagu meil oleks jälle üht komiteed vaja. Kui aga tunneme, et on olemas objektiivne vajadus ja nõudmine, siis tuleks see komitee ka luua. On muidugi küsitav, kui suur saab olla meie materiaalne toetus rahurühitusele. Moraalne aga küll.

Võitlus rahu eest, see on võitlus parema homse eest. «Я призываю мир для детей всего мира...» — nii kõlas brošüüri pealkiri, mille kinkisid meile kongressipäevil Tšehhoslovakkia sõbrad. Brošüüri on kogutud laste kirjad ja joonistused koonduslaagritest, vanglastest, samuti tänapäeva laste mõtteid rahust. Lugesin õhtuti Moskvas neid kirju, mida lapsed saatsid oma vanavanematele, tädidle, onudele (emasid ja isasid neil enam ei olnud, seda nad teadsid), ja see kõik süvendas veelgi masendustunnet, millest cespool juttu oli. Lapsed oma kirjades palusid, et neile saadetaks süüa...

Tahaksin, et sõna RAHU oleks meie, tudengite jaoks rohkem kui ainult tühipaljas sõna.

RUTT ÕUNAPUU
MM-42

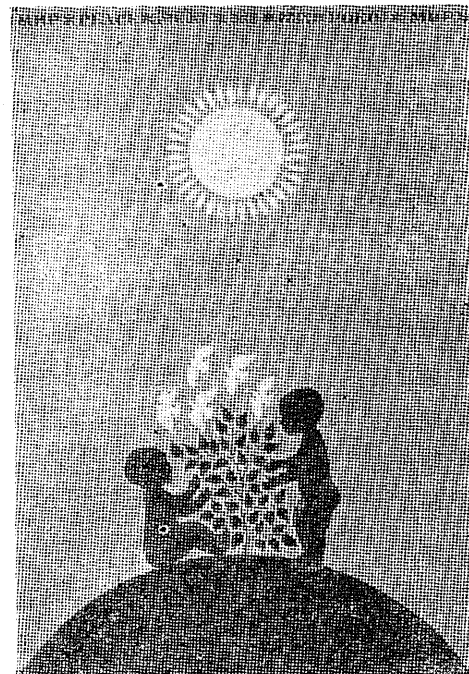
● See on TPI mehhaanikaüliõpilase Rutt Õunapuu foto mitmes keeles ilmuva ajakirja «Nõukogude Naine» nr. 2/1974 esikaanel. Ajakirjas on toodud intervjuu Rutiga kui Nõukogude delegatsiooni noorima liikmema ülemaailmsel rahujõudude kongressil Moskvas.

16. juunil on NSV Liidu Ülemnõukogu valimised

Tallinna Polütehnilise Instituudi kollektiivile on usaldatud Tallinna Mustamäe valimisringkonna nr. 454 valimisjaoskonnades nr. 181/1 ja 182/2 ning Tallinna Oktoobri valimisringkonna nr. 456 valimisjaoskonnas nr. 230/14 tões korraldamine. Valimisjaoskondade esimeesteks on kinnitatud prof. I. Kleis (nr. 181/1), dots. V. Mežburd (182/2) ja assist. K. Seljamäe (nr. 230/14). Tööd on alustanud valijate klubi, mida juhatab van.-õp. V. Parol. Agitkollektiivide juhatajateks on kinnitatud van.-õp. V. Strizak (nr. 181/1), dots. J. Laugis (nr. 182/2) ja assist. V. Vahtra (nr. 230/14).

TPI kollektiiv on lülitunud valimiseelses töösesse, organiseerinud või osa võtnud valimiseelsetest koosolekutest. Valijate klubi ja agitaatorid on alustanud tööd valijatega.

9. MAI — VÕIDUPÜHA

ВЕЛИКАЯ ПОБЕДА

9 мая исполняется двадцать девять лет с того дня, когда советский народ, возглавляемый Коммунистической партией, одержал всемирно-историческую победу над злейшим врагом человечества — германским фашизмом.

Эта победа является одной из самых знаменательных и незабываемых страниц в истории Советского государства, борьбы нашего народа за свободу и независимость Родины, за торжество коммунизма.

Великая Отечественная война явилась самой тяжелой из всех войн, когда-либо пережитых нашей Родиной. 1418 дней и ночей на земле и в воздухе, на воде и под водой продолжалась смертельная схватка.

В первые месяцы войны гитлеровским захватчикам удалось, используя временные преимущества — численное превосходство войск и внезапность вторжения, продвигаться в глубь советской территории, подойти вплотную к Ленинграду и Москве, Сталинграду и Северному Кавказу.

Однако неудачи не сломили боевого духа советских людей, воинов армии и флота, не ослабили их волю к победе.

Долгим и трудным был наш путь к победе. Измотав врага в тяжелых оборонительных сражениях, Советская Армия уже в конце 1941 года перешла в наступление. В битвах под Москвой и Ленинградом, под Сталинградом и под Курском был развеян миф «о непобедимости» фашистской армии. Победа под Москвой явилась началом коренного поворота в ходе войны, победа под

Сталинградом имела огромное военное и политическое значение. Они положили начало общему разгрому фашистских захватчиков, массовому изгнанию их с нашей земли.

Заключительным этапом разгрома врага явилась грандиозная Берлинская операция. Вся мощь советской боевой техники, вся ненависть советских воинов к фашистским захватчикам слились в этом последнем ударе воедино.

В короткий срок была уничтожена почти миллионная группировка гитлеровцев. 8 мая враг безоговорочно капитулировал. 9 мая стало Днем Победы — нашим великим праздником. Великий Советский Союз выстоял. Выстоял и победил! Советский народ и его Вооруженные Силы совершили подвиг, не имеющий себе равного в истории.

В последующие годы, окончательно залечив раны, нанесенные войной, советские люди под руководством Коммунистической партии добились выдающихся успехов в коммунистическом строительстве.

Вот уже 29-й год советский народ живет в условиях завоеванного им мира. В этом мы видим величайшее достижение внешней политики нашей Коммунистической партии.

В современную эпоху Советские Вооруженные Силы являются мощным фактором создания благоприятных условий строительства коммунизма, фактором сдерживания и срыва агрессивных устремлений империализма.

(Продолжение на 3 стр.)

Күлалised kaugelt

Teisipäeval, 30. aprillil viibisid meie instituudis ÜLKNÜ XVII kongressi külalised, noorsooorganisatsioonide esindajad Pueratoriikost, Panamast, Mehhikost, Mongooliast ja Bulgariast. Vastuvõtul instituudi nõukogu saalis tutvustasid TPI-d rektor prof.

A. Aarna, parteikomitee sekretär B. Hiire, komsomolikomitee sekretär T. Masing, a/ü.-komitee esimees L. Hansalu. Külalised esitasid rohkesti küsimusi meie instituudi õppekorralduse ja noorte elu kohta.

REKTORI KÄSKKIRI

1. mai — töörahva rahvusvahelise solidaarsuse päeva puhul õnnitlen kõiki instituudi õppejõude, teenistujaid, töölisi ja üliõpilasi.

Soovin kõigile edu ning uusi saavutusi nii õppe- kui kasvatus- ning teaduse valdkonnas ja majandusalases tegevuses, millega annate panuse üheksanda viisaastaku ning selle määrava aasta ülesannete täitmiseks.

Tööülesannete kohusetundliku täitmise ja ühiskondlikust elust aktiivse osavõtu eest avaldan kiitust järgmistele õppejõududele, teenistujatele ja üliõpilastele:

AINLA, Linda — raamatukogu koristaja.
ALLSAAR, Anu — tehniliste õppevahendite teenistuse insener.
AUSMAA, Olga — rühma E-22 üliõpilane.
ARUMEEL, Edgar — anorgaanilise keemia kateedri dotsent.
AVERJANOV, Nikolai — rühma AT-107 üliõpilane.
EICHHORN, Anu — TU sektori vaneminsener.
EIDELNANT, Galina — rühma KA-67 üliõpilane.
EVERT, Märt — põlevkivikeemia ja -sünteesi probleemlaboratooriumi vaneminsener.
GOLST, Georgi — teoreetilise mehaanika kateedri juhataja.
GORBUNOVA, Lidia — rühma KA-67 üliõpilane.
HENNO, Jaak — matemaatika kateedri assistent.
HORM, Erich — vanemtoodejuhataja jaoskonna kesklaohoidja.

ILLISON, Ruth — keemiateaduskonna dispets'er.
INGERMANN, Karl — TU sektori vaneminsener.
JÄRVSOO, Enn — rühma AV-61 üliõpilane.
JÜRGENSON, Rein — õppeosakonna juhataja.
KALJAS, Roland — eksperimentaalosakonna remondilukksepp.

KALLASVEE, Andres — rühma MP-41 üliõpilane.
KARJAGIN, Oleg — rühma AL-27 üliõpilane.
KENK, Kalju — teoreetilise mehaanika kateedri dotsendi kt.
KIKAS, Konrad — raamatukogu direktor.
KONI, Ilmar — rühma TP-21 üliõpilane.
KREEN, Malle — TU sektori vanemteadur.

KRUUSIMAA, Hergil — rühma KÜ-41 üliõpilane.
KUDRJAŠOVA, Ljudmilla — rühma AJ-27 üliõpilane.
KULL, Arvo — soojusenergeetika kateedri vanemõpetaja.
LAGEDA, Evi — teenindusökonoomika kateedri assistent.
LAUR, Anton — raamatukogu sektorijuhataja.
LEISALU, Aarne — rühma AJ-61 üliõpilane.
LIIAS, Roodo — rühma TE-61 üliõpilane.

LOOMET, Viivika — õppeosakonna metoodik.
LUKS, Arnold — filosoofia kateedri dotsent.
LUME, Tõnu — arvutuskeskuse masinaülem asetäitja.
MAASIK, Voldemar — füüsika kateedri juhataja.
MAKSIN, Tõnu — tehniliste õppevahendite teenistuse vaneminsener.

MALLEUS, Elmar — rühma E-47 üliõpilane.
MARIPUU, Tarmo — rühma AV-41 üliõpilane.
MASING, Juhan — metallide tehnoloogia kateedri dotsent.
MELLIKOV, Enn — TU sektori vanemteadur.
MENS, Endel — metallide tehnoloogia kateedri laboratooriumi juhataja.

MIHELSON, Igor — rühma TP-61 üliõpilane.
MÄLBERG, Eha — töökaitse kateedri laborant.
NAGEL, Paul — rühma LE-81 üliõpilane.
NAMM, Viivi — teiduinete tehnoloogia kateedri vanemlaborant.

OLMET, Raivo — rühma LE-81 üliõpilane.
PAPSTEL, Jüri — masinaehituse tehnoloogia kateedri dotsendi kt.

PAROL, Vladimir — teadusliku kommunismi aluste kateedri vanemõpetaja.

PEEKMA, Mati — rühma LT-101 üliõpilane.
PEREMEES, Jüri — rühma AV-81 üliõpilane.
PIHELGA, Piia — rühma TP-21 üliõpilane.
PIIRMAA, Anne — arvutuskeskuse insener.
PRIHODKO, Peeter — rühma AL-61 üliõpilane.
PÄRNPUU, Mihkel — rühma AA-81 üliõpilane.
PÖLDMAA, Mati — TU sektori vaneminsener.

RANDMER, Uudus — metallide tehnoloogia kateedri dotsent.
REIER, Vilma — autotranspordi kateedri laborant.
REMI, Toomas — ÜKB vanemlaborant.
RISTNA, Valda — keelte kateedri vanemõpetaja.
ROSTOVSKI, Viktor — rühma AJ-87 üliõpilane.
RUUVET, Ain — statistika ja raamatupidamise kateedri dotsent.

SAARESTE, Eino — arvutuskeskuse masinaülem.
SAKS, Kaljo — TU sektori vaneminsener.
SALUMAA, Helmi — graafika kateedri assistent.
SARAPIK, Lembit — tootmise ökonoomika ja organiseerimise kateedri dotsent.
SCHULTS, Kaljo — Kohtla-Järve üldtehnilise kateedri dotsent.

SEPP, Angela — haldusprorektori abi.
SINISALU, Ülo — poliitilise ökonoomia kateedri dotsent.
SOSKIND, Gennadi — laevajõuseadmete kateedri dotsent.
STRIZAK, Viktor — masinaelementide kateedri vanemõpetaja.

SÕNNO, Marta — teadusliku kommunismi aluste kateedri vanemõpetaja.

ZUBAREV, Nikolai — rühma AL-47 üliõpilane.
TIBAR, Mall — rühma E-41 üliõpilane.
TIIDO, Rein — füüsikalise keemia kateedri laboratooriumi juhataja.
TŠESNOKOV, Aleksander — kehälise kasvatus kateedri vanemõpetaja.

TÕNSUAADU, Kaia — rühma KA-81 üliõpilane.
VADES, Nikolai — rühma TE-107 üliõpilane.
VAIKJÄRV, Kalju — rühma TI-41 üliõpilane.
VALDMA, Enn — rühma AV-101 üliõpilane.
VIDEL, Helle — kaadriosakonna vaneminspektor.
VILU, Uudo — raamatukogu direktori asetäitja teaduslikul alal.

VOLOV, Albert — filosoofia kateedri assistent.

Rektor A. AARNA

HILISKEVAD

HILISKEVAD.
LÖPPENUD KAJAKALAADAD
LAHE LÄHEDAL KÜNNIMAAL.
SELLEKEVADISES TOLMUS
KÄHEDAL MÜRINAL MÜTANUD
TERASTÖLLEDE ARMAADAD
PUHKAMA LÄHEVAD.
EES ON VEEL IDUDE AEG,
KASVU JA LÕIKUSEPIDUDE AEG!

HILISKEVAD.
MUSTAMÄEL AGA
AJUKÄÄRUDE TAGA
JUBA KÜPSENUD SAAGISAAMAD.
LAGEDALE MÕODUD,
VAED JA MARGAPUUD,
KADUMAS VIIMNE KUU!
SIIS — ÄRAANDMISE
ALATI ÄREVAD RÕOMUD
JA EDASI

JÄRGMISESSE JAAMA!

OTTO ROOTS

5 MAJ — ДЕНЬ ПЕЧАТИ

Уже четверть века

Уже 25 лет регулярно рождается лист бумаги, называемый «Таллинский политехник». Уже несколько поколений студентов, раскрывая его, выпускали вздох разочарования: не то. Уже не перечислять всех редакторов газет, которые гонимы за студентами и доцентами с одной мольбой в глазах: статью! И уже 25 лет студенты обещают написать о своей жизни, бьют при этом себя кулаком в грудь и лукаво щурят глаза.

Но, несмотря ни на что, «Политехник» появляется в корпусах института, новенький, пахнущий типографской краской. Появляется благодаря титаническим усилиям редакторов и небольшого числа корреспондентов. От бессонных ночей голова отказывается придумывать новые псевдонимы (нельзя же иметь 2-3 подписи на всю газету!) и приходится листать книгу телефонов. В последние дни в редакции стоят облака дыма, а на телефонном аппарате висят чьи-нибудь перчатки — он так разогревается, что заменяет вечно холодный радиатор. Телефон у

нас спаренный с кафедрой, так что в эти дни такое случается!

А что происходит на следующий день в типографии?

Наборщики плачут под невинным взглядом доморожденных корректоров. Газета верстается несколько раз до состояния «полуготовности». Затем «консилиум» решает, что самый первый вариант был самым лучшим и все начинается сначала. Кто-то с торжествующим видом объявляет, что он нашел ошибку, которую пропустили все остальные. Потом беготня по городу: туда-сюда, туда-сюда. Верстальщики уходят — поздно и приходится самим заканчивать исправления. И вот, перемазанные и довольные, редакторы и немногочисленные корреспонденты расходятся. Дело сделано! Газета выйдет в срок и будет пахнуть свежей типографской краской. А что через неделю — новая газета, об этом в этот день забывают.

Не беда, что много работы. Газета уже 25 лет появляется в руках студентов. Это ли не чудо? С. КОСИЧЕНКО.

Teiste juurest

LENINGRADI POLÜTEHNILINE INSTITUUT
75-AASTANE

Juubeli tähistamiseks korraldati kontserdisaalis «Oktoober» pidulik koosolek, kus esines ettekandega LPI rektor tehnikateaduste doktor prof. K. P. Sellenov. Ettekandja peatus instituudi kuulsusrikkal ajalool ja mitmetahvelise kollektiivi tegevuse põhiprobleemidel.

Meie maa teadlastepere kõrval võtsid juubeli tähistamisest osa ka Bulgaaria, Kuuba, SDV ja Tšehhoslovakkia kõrgemate koolide esindajad.

ÜLIÕPILASTE RAHVUSVAHELINE SEMINAR

Kuu päeva jooksul võis LPI ühiskonnateaduste kabinetis kuulda vene-, saksa-, tšehhi-, bulgaaria- ja poolakeelset kõnet. Rahvusvahelisel üliõpilaste seminaril kuulati ettekandeid ning arutati kõrgemate koolide koostöö aktuaalseid probleeme. Suurt tähelepanu osutati noorsoo ideoloogilise kasvatusuutele vormidele.

INTERNATSIONAALSE SÕPRUSE ÕHTU

Leningradi PI-s õpib 90 Saksa DV üliõpilast. Kuna käesoleva aasta oktoobris saab SDV 25-aastaseks, korraldasid saksa

üliõpilased oma maad tutvustava õhtu. Näidati diapositiive SDV linnadest, tutvustati haridussüsteemi ja lauldi saksa laule.

TEADUSLIK KONVERENTS

Donetski PI üliõpilaste teaduslik konverents oli pühendatud ÜLKNÜ XVII kongressile Konverentsil töötas ÜLKNÜ ajaloo- ja noorsoolikumise sektsioon, milles osalesid aktiivselt ka Vietnami üliõpilased.

SÜNDIS TRADITSIOON

Lipetski PI komsomolikomitee organiseeris «headele» ja «väga headele» õppivate üliõpilaste kokkutuleku. See saab iga-aastaseks traditsiooniks. Kokkutuleku tegevuse juhtmotiiviks oli: «Meie, 70-ndate aastate üliõpilaste õlgadele langeb suur vastutus. Meie põlvkonnale usaldab kodumaa kommunismi materiaaltehnilise baasi ülesehitamise. Praegu on meie peamiseks ülesandeks omandada edukalt teadmisi ja tööstusjuhtidele vajalikke kogemusi.»

NÄITLIK ÕPPUS

Donetski PI õppe-telekeskuses toimus näitlik poliitõppus ekraanil. Õppusel kuulati poliitinformatsiooni, vaadati filmi X ülemaailmsest noorsoo- ja üliõpilaste festivalist. Esines ÜLKNÜ XVII kongressi delegaat.

А ТЫ КУПИЛ «ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК?»

Редакция «ТП» много усилий прилагает к тому, чтобы наша газета стала содержательнее, интереснее, рентабельнее. Этот текстологический тест поможет Вам выявить некоторые свои качества, с которыми надо бороться, чтобы покупать «ТП». Итак, за зачеркивание того, что стоит в скобках первым — 1 очко, второго — 2 очка и т. д. Вычеркивать надо то, что Вам кажется наиболее вероятным.

С детства приобщаются наши студенты к работе в газете. В детском саду, в школе, во всевозможных лагерях (пионерских, спортивных, исправительных...) они принимают активное участие в выпуске газет, стенгазет (рогаток, кнопок для преподавателя, шпиралок).

В вуз они приходят уже хорошо подготовленные, со сложившейся творческой направленностью (с твердой уверенностью, что от газет надо держаться подальше, еще подальше, даже руками не трогать). С пылом берясь за нелегкую работу (спустя рукава, отбывая срок наказания) они вносят свежую струю в налаженную как часы (как почти новые часы, часов вообще нет) работу редакционной коллегии.

Встречаются, правда, в нашей сплоченной среде люди, которые еще не охвачены работой в прессе (их обхватывает не тот кто надо, они хватают все, что под руку подвернется). Они просто не понимают, что при напряженной учебе (учебе, слабой учебе, приятном безделье) и активном отдыхе (кафе, ресторан), им просто необходима работа в газете.

Как же делается наша газета? Редакционной коллегией составляется план будущей газеты (приблизительный план; план был, но куда-то заделался; минуту назад был здесь, куда-то вышел). По этому плану начинается работа над будущей газетой (курсовым проектом; добыванием освобождения от физкультуры; автографом врача для невянки на военную кафедру). Газета ведет постоянные рубрики (для дома, для семьи; о тех, кто в море; потусторонние новости).

Если Вы набрали от 0 до 10 очков: займите у товарища до стипендии 2 копейки и купите другой номер «ТП». В этот номер вкрасался опечатка.

Если у Вас от 10 до 20 очков: никогда больше не читайте газету в местах общественного пользования. Это не дает сосредоточиться.

Если у Вас от 20 до 30 очков: Вы переживаете серьезный период. Вам самое время жениться (выйти замуж) на той (том), у кого больше 41 очка.

Если у Вас от 30 до 40 очков: зайдите поскорее в редакцию «ТП». Вы редкий экземпляр.

Если у Вас больше 41 очка: Вы перепутали Таллин с Магданом и Вам давно пора делать из дальневосточной тайги цветущий сад. Ибо Вы шулер, т. е. максимальный балл — 41.

В. ГОРБАЧЕВ.

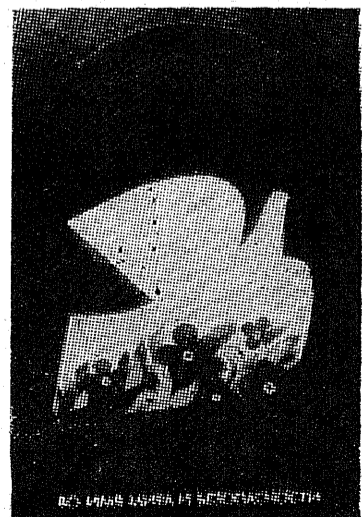
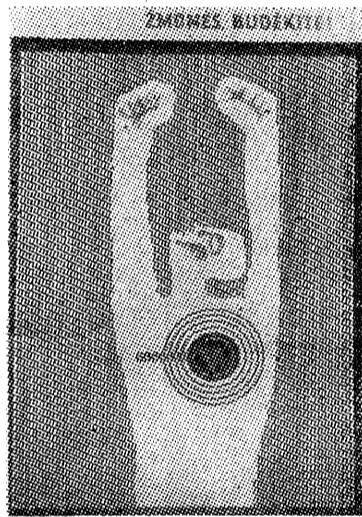
TUDENGID!

Teid ootab eeloleval suvel Klooga tervistav spordilaager. Praegu on veel vabu kohti juuliku I ja II vahetuses, samuti augusti I ja II vahetuses. Puhkelaagri tuusiku osamaks 20 päeva eest on 16 rubla, 10 päeva eest 8 rubla.

Täiendava informatsiooni saamiseks ja registreerimiseks pöörduge TPI Spordiklubi poole. Kasutage soodsat puhkusevõimalust!

TPI SPORDIKLUBI

Тема войны и мира на плакатах советских художников

ВЕЛИКАЯ ПОБЕДА

(Начало на 1 стр.)

Праздник Победы войны Советских Вооруженных Сил встречают высокими показателями в боевой и политической подготовке.

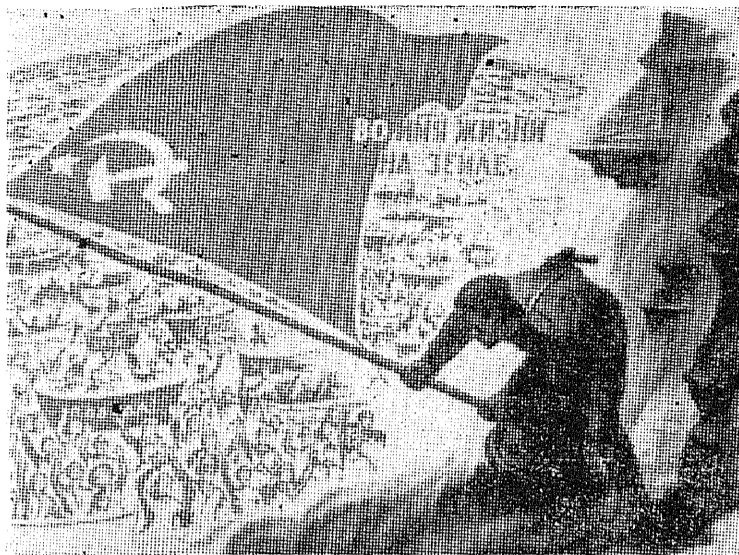
Патриотический подъем воинов находит свое выражение в массовом социалистическом соревновании за дальнейшее повышение боевой готовности, отличное знание и сбережение оружия и военной техники.

Наш светлый праздник Победы мы встречаем в условиях, когда советский народ самоотверженно трудится над претворением в жизнь реше-

ний XXIV съезда КПСС, настойчиво борется за досрочное выполнение заданий четвертого, определяющего года девятой пятилетки.

Советские воины несут свою службу в таком же вдохновенном и напряженном ритме. Мы знаем, что всемирно-историческая победа советского народа в Великой Отечественной войне и наши сегодняшние успехи — неразрывные ступени неодолимого движения по ленинскому пути к коммунизму.

Преподаватель
НЕКРАСОВ.

7 МАЯ — ДЕНЬ РАДИО

Советский народ заслуженно гордится тем, что наша страна является родиной радио — одного из величайших открытий человечества.

Принцип передачи сигналов на расстояние при помощи электромагнитных колебаний открыт Александром Степановичем Поповым.

7 мая 1895 года А. С. Попов русского отделения Русского физико-химического общества в Петербурге с докладом «Об отношении металлических порошков к электрическим колебаниям». В докладе он сообщил об изобретенном им приборе для приема и регистрации электромагнитных волн и продемонстрировал в действии этот прибор — первый в мире радиоприемник. Исторический день 7 мая и является днем изобретения радио.

В том же году А. С. Попов изобрел источник излучения электромагнитных волн — первый в мире радиопередатчик, в антенне которого колебания высокой частоты создавались с помощью искровых разрядов.

24 марта 1896 года после ряда предварительных опытов А. С. Попов выступил на заседании физико-химического общества и с помощью своих приборов впервые в мире осуществил радиопередачу сигналов из одного здания в другое.

Научная общественность дала высокую оценку трудам А. С. Попова. В революционные дни 1905 года он был избран директором Электротехнического института и председателем физического отделения Русского физико-химического общества. На посту

директора он возглавил часть профессуры и студенчества, борющуюся против репрессий царского правительства.

А. С. Попов был патриотом. Несмотря на препятствия, которые создавали его научной деятельности царские чиновники, он с негодованием отверг предложение иностранных дельцов работать за границей. «Я русский человек, — сказал великий ученый, — и все свои знания, весь свой труд, все свои достижения я имею право отдавать только моей Родине».

Подлинное признание заслуги А. С. Попова получили лишь после Великий Октябрьской социалистической революции, когда начался настоящий расцвет радиотехники.

Первая Советская радиотелефонная станция мощностью 12 квт начала радиовещание в 1922 году и в этом же году наша Советская Армия получила первую ламповую подвижную радиостанцию.

В годы восстановления и реконструкции народного хозяйства СССР радиопромышленность уже развилась в крупную самостоятельную отрасль производства. Были созданы замечательные кадры конструкторов радиоаппаратуры.

В быту советского человека, в удовлетворении его политических и культурных запросов, в разнообразных областях науки и производства роль радио возрастает с каждым годом. Радио в умелых руках советских воинов служит важнейшим средством управления войсками, средством, обеспечивающим их взаимодействие и предупреждение о нападении с воздуха, с моря и суши.

С. НИКИТЕНКО.

ПРАЗДНИК ПОБЕДЫ

9 мая исполняется 29 лет со дня победы над фашистской Германией. Это большой праздник Советской Армии и нашего народа. 9 мая мы вспоминаем с большим уважением и признательностью наших бойцов, которые отстаивали свободу в борьбе с фашистскими захватчиками.

Но и в настоящее время сохраняется еще опасность войны. Для этого надо, чтобы наша Советская Армия была бы готова в любую минуту встать на защиту своей Родины.

И мы, студенты, на военной кафедре института упорно трудимся над дальнейшим совершенствованием знаний по военной подготовке, прилагая все усилия для того, чтобы стать политически зрелыми и высококвалифицированными специалистами, в полной мере отвечающими возросшим требованиям современности.

Военная подготовка студентов требует большого труда и силы. Однако огромный интерес студенческой молодежи к военному делу, добросовестность и высокая квалификация преподавателей способствует успешному выполнению всех задач, которые стоят перед нами.

В связи с днем Победы студенты нашего взвода приняли обязательство — закончить курсовые проекты по военной подготовке своевременно с оценкой не ниже ХОРОШО.

Студенты
I уч. взвода Т. ЭИРАНД,
Т. АГАСИЛЬД.

☆ ПРАЗДНИЧНЫЙ ПОХОД ☆

6 мая в нашем институте состоялся традиционный поход, посвященный 9 мая — Дню Победы. Хорошую организацию, как всегда, показал наш спортклуб. Участвовавшие в походе получили хорошее настроение и солидный запас свежего воздуха накануне зачетов и экзаменов.

ФАНТАСТИКА ЛИ?

Как-то в разговоре с одним инженером я пожаловался на загруженность дня. Он выслушал внимательно, а потом сказал: «Попробуем помочь».

Через несколько дней у меня в квартире появились металлические штанги, мотки проводов, динамики и прочая техника.

— Это сооружение, — сказал инженер, — дарит тебе массу свободного времени. Пульт управления с кодовым набором. С его помощью машина получает задание и передает его в блок электронной памяти. Специальное устройство запоминает необходимую информацию, которая записывается на кассетах. По мере необходимости она может быть воспроизведена с помощью магнитофона. Справочные сведения, которые могут понадобиться ежедневно, уже имеются на лентах. А остальное за-

ЭЛЕКТРОННЫЙ ПОМОЩНИК

пишешь в электронную записную книжку сам.

Я отнесся к электронному помощнику недоверчиво. Запрограммировал утреннее задание, все же завел и будильник — если машина подведет, часы разбудят.

Проснулся я задолго до назначенного срока. И стал ждать. Ровно в семь что-то щелкнуло: «Семь часов. Пора вставать».

День начался. А лента продолжала крутиться и напоминала о многочисленных телефонных разговорах, встречах и покупках. В общем, она напомнила мне все, что я записал с вечера. Перед уходом я «приказал» машине слушать телефонные звонки и спрашивать, что передать.

Вечером у меня была полная информация о прошедшем дне. И чем больше я познавал свое-

го электронного помощника, тем больше он мне нравился. Первым делом я заполнил память всеми днями рождения и торжествами. Потом попросил подготовить мне ответ на ряд вопросов кроссворда. Получилось быстро и без единой ошибки.

— Ну, как машина? — раздался в телефонной трубке голос инженера. — Доволен?

— Еще бы!

— Это только начало, — продолжал инженер. — Когда-нибудь с помощью реле времени можно будет приготовить завтрак к определенному часу. Представляешь, встал — а на плите уже горячий кофе. Такое же реле, установленное на стиральной машине и подключенное к программному устройству твоего помощника, само последит за стиркой белья. Перспектива у машины необыкновенная! Да и

будет она менее громоздкой. Почти в каждом доме есть радиоприемник и телевизор, магнитофон и телефон. Установить пульт управления, блок памяти и соединить их воедино — вот и получится домашняя информационная машина.

Фантастика? Нет! Домашняя информационная машина уже существует. Первый опытный образец создан во Всесоюзном институте научно-технической эстетики совместно с ленинградскими специалистами в области электроники. Эксперимент продолжается.

Со временем информационная машина заменит громоздкую справочную библиотеку, многочисленные записные книжки, станет идеальной «домоуправительницей».

М. КОРОТКОВ.

Võit matemaatikas

Olympiaadi «Üliõpilane ja teaduslik-tehniline progress» matemaatikakonkurss jõudis vabariikliku vooruni 9. aprillil. Tartusse kogunesid 5-liikmelised meeskonnad ENSV viiest kõrgemast õppeasutusest: TRÜ-st, TPedI-st, EPA-st, ERKI-st ja TPI-st. Konkurss toimus kahes voorus: matemaatikule ja mittematemaatikule (s. o. üliõpilastele, kellele matemaatika ei ole profileerivaks aineks).

Mittematemaatikute hulgas olid tulemused TPI-le ühtaegu üllatavad ja rõõmustavad. TPI tuli veenava edumaaga esikohale vabariigis, kogudes 137 punkti. Teiseks jäid TRÜ füüsikud 113 punktiga, kolmandaks EPA (93 p.), IV—V kohta jagasid ERKI ja TPedI (61 p.).

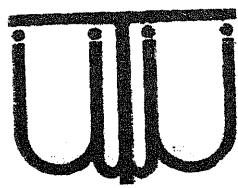
Meile veelgi meeldivamaks kujunes individuaalne paremusjärjestus. Vabariigis tuli esikohale TI-41 üliõpilane Hanno Rohtla, kes kogus 34 punkti. Teised meeskonnaliikmed tulid järgmistele kohtadele:

2. T. Purre E-82 29 p.
- 3.—4. T. Arulaane LI-41 26 p.
5. G. Leibengrub MM-48 25 p.
- 9.—10. H. Oorn LE-41 23 p.

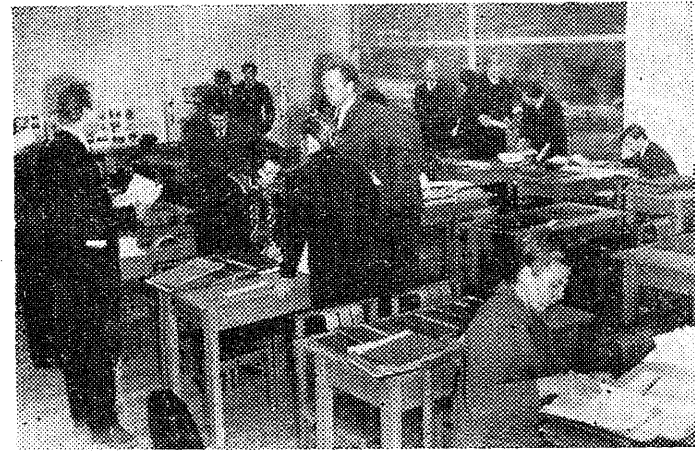
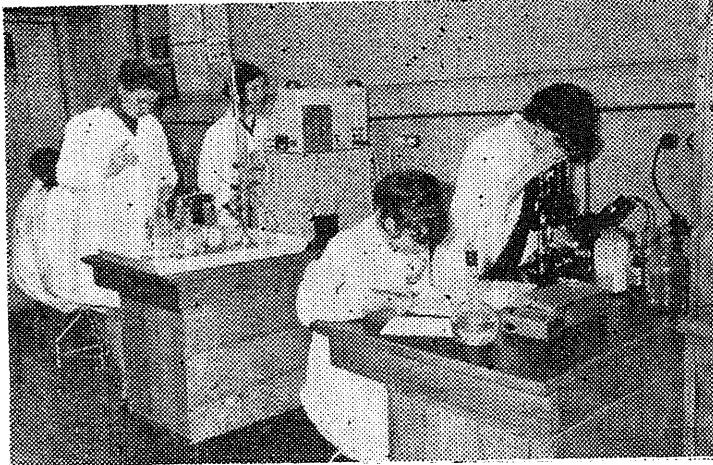
Vabariikliku olympiaadi võitja, kommunistlik noor Hanno Rohtla on lõpetanud Tallinna 1. keskkooli matemaatika eriklassi 1972. aastal. Varem on ta osa võtnud koolinoorte vabariiklikest matemaatika- ja füüsikakonkurssidest, kus jäänud kolmanda-neljanda kümne hulka. TPI majandusmatemaatika kateedris on H. Rohtla matemaatikaeksamite hinnateks olnud ainult viied. Et üldse on tegemist kõva mehega, seda näitab ka noortejark kergete jõustikus.

Ootame huviga, kuidas läheb meie kooli esindusel üliõpilasel matemaatikaolümpiaadil.

K. ALLIK
TPI majandusmatemaatika kateedri juhataja

Sõsarõppe — asutustes

● Neil kahel pildil näete Kišinjovi Polütehnilise Instituudi üliõpilasteadureid oma igapäevase töö juures. Balti liidu-vabariikide, Valgevene NSV ja Moldovaavia NSV kõrgemate koolide järgmine, XXI teaduslik-tehniline konverents ongi kišinjovlaste korraldada.

sport

Ujumismeistrid

Eesti NSV kõrgemate koolide ujumismeistrid selgitati tänavu «TR» 25 m siseujulas. Kahe päeva jooksul ujuti 21 alal, millest TPI üliõpilased võitsid ligi pooled — täpsemalt 10 ala. Punktides väljendus see järgmiselt: I TPI — 163 punkti, II TRÜ — 138 p., III TPedI — 95p., IV EPA — 40 p.

Ka spordiklubide arvestuses kuulus ülekaalukas võit meie üliõpilastele: I TPI Spordiklubi 157 p., II TRÜ SK 110 p., III TPedI SK 78 p.

Meie üliõpilastest olid võidukad:

Vello VAIDMANN — 100 m (1.15,4) ja 200 m 2.48,0) rinnuli; 4x100 m kombineeritud teateujumine.

Al-der FINOHIN — 200 m selili (2.38,1); 4x100 m vabalt ja kombineeritud teateujumine.

Rene JAKOBSON — 400 m vabalt (5.00,5); 200 m kompl. (2.33,2); 4x100 m vabalt ja kombineeritud teateujumine.

Kadri ELKEN — 100 m rinnuli (1.30,6)

Aili KORJUS — 100 m selili (1.23,2)

Jüri PÄRT — 100 m selili (1.09,0); 4x100 m kombineeritud teateujumine.

Mihhail HRULJOV — 4x100 m vabalt teateujumine. Urmas SIITAN — 4x100 m vabalt teateujumine.

Andres VIROJA — 4x100 m kombineeritud teateujumine.

4x100 m vabalt teateujumise tagajärg 4.07,6 on ühtlasi ka uus instituudi rekord.

FRIEDEL RAUDSEPP
TPI ujumistreener.

KEVADKROSS

TPI kevadistest murdmaajooksu meistrivõistlustest Mustamäel võttis osa 95 üliõpilast kuuest teaduskonnast. Kuna murdmaajooks kuulub ka TPI teaduskondadevahelise spartakiaadi alade hulka, oli võistkondlik rebimine tihe. Teist aastat järjest suutis võita majandusteaduskond, kelle kätte jääb ka edaspidiseks hoiule rändauhinnaks olev Paavo Nurmi kuju. Edasi järgnesid elektrotehnika-, keemia-, ehitus-, mehaanika- ja energeetikateaduskond.

Naised: 500 m — M. Sang (EE-61) 1.30,7; E. Jääger (KO-41) 1.38,4; G. Pöder (KA-27) 1.38,6. 1000 m — A. Polt (KO-21) 3.28,2; J. Härm (TL-21) 3.30,8; I. Erik (MN-21) 3.31,2. Mehed: 1000 m — H. Piirsalu (TP-61) 2.44,3; T. Palts (LR-61) 2.51,3; T. Sikk (LA-21) 2.51,5. 2000 m — A. Tikamäe (TP-21) 6.06,0; A. Lume (KO-41) 6.08,4; J. Lütter (AV-47) 6.15,8.

R. VIPPER

ABITURIENTIDELE

SPORT—HEA VAHELDUS

Kehaline kasvatus kui õppeaine on TPI-s kehtestatud I—IV kursuseni. Programmi aluseks on uue VTK kompleksi IV aste — kehaline täiuslikkus, mille täitmiseks tuleb toime tulla I ja II kursuse jooksul. Paralleelselt võivad üliõpilased juba I kursusest alates valida mingi kindla sportliku eriala. TPI kehalise kasvatuskateeder ja spordiklubi pakuvad selleks võimalusi 24-l spordialal. Ka sellised alad nagu batuudihüpped ja vehklemine, laskmine ja orienteerumissport, allveesport ja jalgrattasport on meil au sees.

Suurt tähelepanu pööratakse TPI-s massispori arendamisele. Lisaks üliõpilastele teaduskondadevahelisele spartakiaadile 16-l spordialal viiakse igal õppeaastal läbi teaduskonnasisesed kompleksivõistlused parima õpperühma selgitamiseks sporditöös. Siin on soodne võimalus igal üliõpilasel võimetekohaselt kaasa liiua ka siis spordimängudes, jooksukrossis, suusavõistlustel või mõnel muul meelepärasel alal.

Lisaks olemasolevatele baasidele (staadion, kilehall, tõstesaal, võimla Kopli õppehoones, Klooga spordilaager jt.) peab juba tänavu valmima uus ja igati kaasagegne TPI spordihoone. Alustatakse ajakohase talispordibaasi rajamist Aegviitu ning mängudestaadioni ehitamist Mustamäele.

VLADIMIR BAZANOV
TPI Spordiklubi juhatuses esimees

Vastutava toimetaja aset.
I. ŽUKOVETS

«Таллинский политехнический», Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42.

Hind 2 kop.

Tellimise nr. 1014

MB-03658

Kohtumisi aprillis

J. Tombi kultuuripalees, kus toimus tudengiball, sain tuttavaks kahe poisiga Krasnodari PI-st. Üks neist oli JURI SERGA, teine — VALENTIN GERMAN. Üks oli keemik ning esines konverentsil segude gaasiküllastamise probleemidega. Teine oli elektrokeemik, kuigi õpis masinaehituse tehnoloogiat ning oli uurinud lõiketerade elektrokeemilist töötlemist. Palusin rääkida sellest, mis kõige rohkem silma paistis.

Vastati — suurepärase raamatukogu TPI-s, hubane elamine, head laborid, tuumamagnetresonantsi seadmed, igal pool uus tehnika.

Kadestati, et ühiselamus on väike spordisaal olemas, saab vabal ajal võimelda ja lihaseid tugevdada. Vanalinn oli suurepärase, uus linn — tavaline, igavavõitu, ainult instituudi majad on Mustamäe «pärlid».

Teklid. See on hea, kui tudengit saab teistest eristada. Üliõpilasmüts kohustab viisakalt käituma, paneb mõtlema oma tegude üle.

Ja veel — mitte lehe jaoks. Ütlesid: tüdrukud on teile toredad — sümpaatsed, sihvakad, pikad.

Tunni aja pärast nägin poisse lustakalt kargamas temperamentses šeiingris.

SABIR SAFAJEVI, muheda naeratusega ja napi jutuga aserbaidžaanlane, Taškendi Polütehnilisest Instituudist, sain kätte «Eva»-s, kus keemikud pidasid sõpruspõhiseid.

- Konverents? — Hea.
- Sinu ettekande teema? — Aminopiirituse süntees.
- Vanalinn? — Hea.
- Inimesed? — Head.
- Raamatukogu? — Hea.

Järgmiseks «ohvriks» sattus JONAS VIZGAIŠIS, Kaunase PI IV kursuse keemik. Hakkasin usutlema, kuid vastused olid täpselt samad mis teistelgi, nii et tundsin kolmekordset rõõmu ja uhkust oma linna ja instituudi üle.

Siiski üks Jönase soovitus: kui nemad konverentsi tegid, siis anti igale külalistegrupile giid kaasa, kes neid igal pool saatis. Ka meil võiks järgmine kord seda teha, muidu külalised ei tea, kuhu minna ja kust mida otsida ja mida tähendab näiteks «Lugemisvara».

Moldaavia mehed tulid ise jutule. Kišinjovi keemik BORIS IONEL, Tiraspoli keemik-pedagoog ION KALMOK ja teised. Moldaavlastel kadestasid, et meie ÜTÜ-lastel nii head võimalused ja soodustused on. Olid valmis tules meie keemiatudengite ettekannete temaatikast, mis oli vägagi kaasagegne. Poisid tundsid huvi eesti kirjanduse vastu.

Lahkelt vastasid minu küsimusele suveehitusest. Selgus, et komplekteerimine käib nende ehitusmalevas teaduskondade lõikes, on kaks malevat — lähedane ja kaugel, s. t. väljaspool Moldaaviat, lisaks Bulgaariasse 50 inimest, sama palju Poolasse.

KIRILL TEITER

Tenniseturniirilt

Leningradis toimus tenniseturniir, kus osalesid TPI-st, TRÜ-st, Leningradi RÜ-st ning Leningradi Tehnoloogiainstituudist. Naisüksikmängu finaalis kohtusid L. Stšegoleva (LRÜ) ja K. Vähk (TPI). Esimese seti võitis K. Vähk tagajärgel 6:4, kuid kahes järgmises oli parem L. Stšegoleva ja esikoht kuuliski temale. Meesüksikmängus jõudsid finaali kaks TPI mängijat — R. Reile ja J. Kree. R. Reile võit tuli üllatavalt kindlalt, tagajärg 6:0, 7:5.

Ülainimetatud kõrgemad koolid on varemgi pidanud omavahel matškohtumisi. Nüüd aga kinnitati uus võistlusjuhend mis näeb ette kolme turniiri läbiviimise erinevates linnades: Käärikul, Tallinnas ja Leningradis. Võistkonda kuulub 4 nais- ja 4 meesmängijat. Tugevaim võistkond selgub peale kolmandat turniiri.

Esimene arvesseminev turniir toimub septembrikuus Käärikul.

V. TOPAASIA

Spordiklubi koosolekul

Majandusteaduskonna k/k nõukogu esimees K. Valkjärv (TI-41) märkis oma ettekandes, et teaduskonnasisesed sporditööd läheb ülesmäge. Spordihingul liikmemakse kogutud 96% üliõpilaste koguarvust, sporditööst on olnud juba 1300 — 1400 osavõttu, ees on veel 5 üritust. Nõukogu koosseis on muutunud, juurde on tulnud aktiivseid üliõpilasi. Ka üliõpilastele spartakiaadil juhib teaduskond seni läbiviitud alade järgi nii meeste-, naiste-, kui ka üldarvestuses. Suuri teeneid on tublidelt aktivistidel nagu M. Pauning (TI-61), M. Servinski (TI-61), K. Valkjärv (TI-41),

samuti ka hooldusõppejõududel V. Peegli ja R. Nõul.

Mehaanikateaduskonna k/k nõukogu esimees I. Aan (MP-61) soovust ei saanud rääkida headest tulemustest teaduskonnasiseses sporditöös. Seni on üritustest osavõtte olnud 418. Spordihingul liikmemakse on kogutud vaid 40% üliõpilaste üldarvust ja seega oidi 15. märtsi seisuga eelviimasel kohal. Ka spordi propageerimises on puudujääke. Teaduskonnasisesed spartakiaadid käib, kuid osavõtt pole vajalikul tasemel. K/k nõukogu töö puudub vajalikul hoog ja särts.

A. RÄST

● «Iidne muinasjutt kaasageses teaduses.» Joonistas M. Viese.